

МОНІТОРИНГ ПОКАЗНИКІВ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Впровадження принципів сталого розвитку потребує формування стратегічного бачення напрямів розвитку, що ґрунтуються на новій філософії мислення та нових аспектах політичної діяльності. Перехід на засади сталого розвитку потребуватиме глибоких структурних змін в управлінні та нових методів роботи в різних галузях економічного, соціального та політичного життя.

Концепція сталого розвитку еволюціонує, що підвищує актуальність питання виявлення практичних і вимірюваних індикаторів її реалізації. Над цим питанням працюють як міжнародні організації, так і науковці. Враховуючи триаду складових сталого розвитку такі індикатори повинні пов'язувати всі три компоненти і відображати екологічні, економічні та соціальні (включаючи психологічні) аспекти.

Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. У 2016-2017 роках тривав широкомасштабний та всеосяжний процес адаптації цілей сталого розвитку з урахуванням особливостей української економіки, розвитку технологій, ментальності.

Державною службою статистики України та Міністерством економічного розвитку і торгівлі України за підтримки ЮНІСЕФ в Україні розроблено моніторинговий звіт з використанням даних державних статистичних спостережень, що проводяться Держстатом, та інформації органів державної влади – розпорядників адміністративних даних, а також наукових установ і міжнародних організацій. Розпорядженням Кабінету міністрів України від 21 серпня 2019 року № 686-р “Питання збору даних для моніторингу реалізації Цілей сталого розвитку” було визначено засади моніторингу національних показників цілей сталого розвитку відповідно до встановлених базовою Національною доповіддю “Цілі сталого розвитку: Україна” орієнтирів та показників. У доповіді визначений перелік із 86 завдань та 183 індикаторів, у розрізі яких буде проводитися збір даних для моніторингу стану реалізації цілей. У процесі встановлення національних завдань, брали участь понад 800 провідних експертів у тематичних сферах сталого розвитку, що забезпечило об'єктивність оцінок та узгодженість прогнозних показників

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України та Державна служба статистики України розпочали процес моніторингу, за результатами якого у 2019 році розроблено перший моніторинговий звіт за національними показниками цілей сталого розвитку. Цілі сталого розвитку інкорпоровано у чинні нормативно-правові акти, національні стратегічні та програмні документи, тобто сформовані завдання та заплановано конкретні заходи досягнення кожної з цілей сталого розвитку.

Наявність якісних даних з високим рівнем дезагрегації дозволяє аналізувати інформацію про досягнутий прогрес або його відсутність у динаміці, забезпечує підзвітність у відносинах між урядами та громадянами, а також сприяє підвищенню обізнаності та мобілізації політичної підтримки, стимулює розвиток. З огляду на це в Україні під час адаптації цілей сталого розвитку до українського контексту була побудована основа для ефективної системи моніторингу – сформована система національних індикаторів досягнення цілей. Аналіз їх динаміки та причин, що її зумовлюють, дозволить приймати необхідні рішення з коригування економічної політики. Ступінь суспільного розвитку і прогресу, цивілізованості не може вимірюватися лише кількісними показниками, а, насамперед, станом здоров'я людини, низкою моральних і духовних критеріїв, відношенням до світу, досягнень цивілізації.

Таким чином, сформована система індикаторів досягнення цілей сталого розвитку є суттєвим, необхідним кроком до реалізації концепції сталого розвитку в Україні. Однак, система показників повинна бути удосконалена, оптимізована за результатами моніторингу досягнення цілей сталого розвитку. Так, очевидно, що кількість завдань за кожною з цілей буде зростати по мірі виконання попередніх та виявлення проблем та потреб у досягненні конкретної мети. Для оптимізації великої кількості показників виникне потреба у науковому обґрунтуванні науково-методичного інструментарію формування інтегрального показника для кожної цілі сталого розвитку. Крім того, на наш, погляд є нагальна потреба урахування психологічної готовності населення, прийняття цілей та сприяння впровадженню концепції сталого розвитку, яка є основою для досягнення більшості з цілей сталого розвитку.